

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keверberg 54, Amsterdam-Z.

Opricht 1 Januari 1881

Markante facetten

Bovennatuurlijke tipgeverij

door A. P. N. de Groot, arts, voorzitter van de
Vereniging tegen de Kwakzalverij

Eind juni werden wij geschokt door een bericht over urenlange foltering van een onschuldige en bedreiging met de dood van dit slachtoffer. Dit gruwelijke misdrijf was tē meer weerzinwekkend omdat het een direct gevolg bleek te zijn van een ZOVEELSTE MISSLAG van een „helderziende”.

Wat toch was geschied?

Medio april j.l. werd in zijn woning in Den Haag een oud echtpaar door messteken en pistoolkogels op afschuwelijke wijze om het leven gebracht en daarna beroofd van één ton aan geld en ongeveer f 80.000 aan sieraden.

Eén van de nabestaanden — zéér op zijn ouders gesteld — trok zich dit dramatische gebeuren dermate aan, dat hij, na verloop van tijd, hoe langer hoe meer van de kook raakte. Toen bleek, dat de uitgelopen beloning (groot maar liefst f 50.000) het onderzoek door de Gemeente-politie, noch de eigen nasporingen ook maar enig resultaat opleverden, werd de wereldbekende „helderziende” GERARD CROISSET te „hulp” geroepen.

Om zich in het drama „in te kunnen denken” ondernam deze paragnost — met een bevriende journalist en een freelance fotograaf — een „speurtocht” door de Hofstad. Op de Groenmarkt — in het centrum van de stad — kreeg hij, als „gevoel”, dat hier iets „geopenbaard” zou kunnen worden, een bibberatie. Daarom liet hij de wagen — toevallig voor een onbewoond huis — stoppen. De „ziener” sloot zijn ogen, en „tuurde” daarop — **geestelijk diepzinnig** — in de verte. Hij „zag” een druk gebarende man, veel pratend en daarbij ietwat spugend. Met als verder „kenmerk”, dat hij „verdacht” moest worden, tevens het feit,

dat hij „een beetje vochtig sprak”. De bovenzintuiglijk bevoorrechte „zag” bovendien deze man in zijn geestesoog te midden van een viertal andere „louche” figuren. Naar aanleiding van deze geestelijke visie luidde het „helderziende” advies: „De — met naam en toenaam genoemde aangewezen — persoon nader aan de tand te voelen, omdat die het eerst van allemaal „door zou slaan”.

Deze — wonderbaarlijke — „helderziende” tip was de directe oorzaak voor de ontvoering van een totaal onschuldige, die, tengevolge van daarop volgende folteringen in een ziekenhuis moest worden opgenomen.

Tot zover de feitelijke gang van zaken.

Nu de epicrise: de beoordeling van oorsprong, verloop en nasleep van een daverende „misser” bij bovenzintuiglijk „kijken” zonder „helder te zien”. Vervolgens een nuchter overzien van welke taak hier — wat Justitie, Politie en Overheid naar onze mening betreft — alzo braak ligt.

I

De oorsprong ligt bij de zoveelste „miskleun” van de „helderziende” GERARD CROISSET. Met de, hier begane, „verginging” heeft deze paragnost wel onomstotelijk aangetoond, dat het met het „helderzien” van GEVOLGEN van bovenzintuiglijk „kijken” toch in feite nog maar héél droevig is gesteld.

Dat was trouwens in het verleden ook reeds talloze malen door hem — en anderen — gedemonstreerd, zoals enkele antecedenten op het gebied van de Clair-voyance wel héél zonneklaar hebben aangetoond.

1. Jaren geleden werden in het centrum van Amsterdam — omtrek Singel — twee kinderen vermist.

Dank zij zijn „geestesoog” had de paragnost GERARD CROISSET weinig moeite vast te stellen, dat ze door *verdrinking* om het leven waren gekomen. Hoe bestaat het met die vieze Singel in de buurt, zou men zo zeggen. Als gevolg van zijn „bovennatuurlijk scherpe” kijk werden alle schepen,

gemeerd in het, door hem beschreven, gedeelte van deze hoofdstedelijke gracht, versleept en een intensieve dreg-campagne doorgevoerd. Al deze — kostenverslindende — manipulaties bleken geruime tijd later nodeloos te zijn verricht. Toen toch werden de vermiste kinderen bij toeval ontdekt in een kist, die op slot was geschoten nadat de slachtoffertjes er spelenderwijs in waren gekropen.

2. Nadat in de buurt van Alkmaar een 11-jarig jongetje was verdwenen werd diens fietsje in een sloot, ergens tussen de weilanden, aangetroffen. Een en ander werd destijds uitvoerig in diverse kranten vermeld. Een dag of tien later luidde het „helderziende” advies van GERARD CROISSET: „Dreggen bij een molen in een sloot vlak bij een peillat”. Wijselijk werd er niet tevens bij gezegd, dat in die buurt ook een fiets was gevonden. De conclusie ter plaatse een nader onderzoek in te doen stellen zou reeds op natuurlijke visuele gronden gemaakt moeten worden, daar behoefde heus niet nog eens de „bovenzintuiglijke blik” van de paragnost bij te komen. Deze laatste — zweverige — methodiek had, in tegenstelling tot de eerstgenoemde, direct positief vast moeten stellen, dat het slachtoffer *per sé niet daar* te vinden zou zijn, maar in tegendeel enige kilometers daar vandaan. Het kind was immers, vermoord na een zedenmisdrijf, in een houtopslagplaats achter enige boardplaten, verstopt. Maar *dāt* zat er niet in voor de onvolprezen „helder”ziende.

3. Wie herinnert zich niet de deining om het spoorloos zijn van de 13-jarige Rietje Afink. De „helderziende” GERARD CROISSET maakte zich hierover in het geheel geen zorgen. Hij „zag” immers — à raison van een heel behoorlijke gage — het vermiste kind in Oostende gemoedereerd kroeg-in, kroeg-uit gaan en er zich op het strand goed vermaken.

Op dit gefantaseer van de — door een heel bijzondere bijzonder-Hoogleraar wel heel erg over het paard getilde — roemruchte paragnost gingen enige rechercheurs deze „tip” natrekken, werd Interpol ingeschakeld en trok moeder Afink, gesecondeerd door

VERVOLG OP BLZ. 34

BOVENNATUURLIJKE TIPGEVERIJ

VERVOLG VAN BLZ. 33

- een ander, eveneens ijlings naar deze badplaats.
- Enige maanden later kwam *het voze* van deze „helderziende” tip wel in een heel scherp daglicht te staan. Rietje Afink keerde toen namelijk terug uit Parijs, waar ze, al die tijd van haar verdwijning, zich gezapig schuil had gehouden.
4. Wie ziet niet — als de dag van gisteren — voor zich de berichten, dat de wereldbekende GERARD CROISET door een zakenman naar Australië werd ontboden. En wel om EVEN AAN TE TONEN waar een drietal vermiste kinderen zich zou bevinden. De Grote Man kwam, hij „zag” bovennatuurlijk, maar... hij overwon NIET. Weliswaar decreeteerde hij — na bovennatuurlijk contact met wat dan ook te hebben geforceerd — dat hij „wist”, dat de slachtoffertjes waren opgesloten in een tunnel onder een op solide fundering opgetrokken, nieuwbouw. Het verwaten „advies” dit gebouw maar weer af te breken, en ter plaatse diep te (gaan) graven, vond — hoe is het in vredesnaam mogelijk — nog welwillend begrip ook. Toen geruime tijd later, na pak weg, 3½ meter graven, wél een tunnel, maar geen spoor van de vermiste kinderen was gevonden, werd de „almachtige” — inmiddels op zijn basis teruggekeerd — telefonisch vanuit Australië om verdere „raad” gevraagd. De super-ziener adviseerde zonder blikken of blozen, nog maar eens een metertje dieper te graven. Dat het opvolgen van dit — gokkerige — advies evenmin tot enig resultaat heeft geleid, is voor ons geen wonder. Maar deze „misser” heeft de goedgelovigen niet kunnen inspireren een weinig meer kritisch hun gevoelens ten opzichte van dit magische gedoe te doen bevelen. De — op pecuniair belang beluste — Nederlander heeft het niets gezegd, dat, als direct gevolg van bovennatuurlijke waandenkeelden, kapitalen kostende activiteiten op hersenschimmige wijze worden verdaan.
5. Behalve het — door onkritische pleitbezorgers gepousseerde — lichtende voorbeeld GERARD CROISET, weten ook zijn navolgers heel goed van wanten. Alle andere zogenaamde „helderzienden” volgen zonder mankeren zijn illustere voorbeeld. Hun „tips” zijn niet minder kostbaar voor de openbare kassen, zij lijden alle aan hetzelfde euvel voor het gemeenschapsgeld. Om dit euvel te verduidelijken behoeven wij slechts te memoreren, dat een zekere MARTIN VAN BERGEN, paragnost uit Elst (Over-Betuwe), de voorpagina van alle kranten wist te halen. Door bewust „helder te kijken” heeft deze begenadigde „gezien”, dat het verdwenen verpleegsterdje van Beatrixoord te Appelscha ergens in de bossen rondom deze inrichting moest worden gezocht. Ze zou daar worden gevonden, al was hem niet duidelijk of ze nog wel in leven zou zijn. Nadat de Rijkspolitie het uitgestrekte woud had uitgekamd, maar daarbij geen spoor van de vermiste had kunnen vinden, adviseerde hij zonder gewetensbezwaar het leger maar in te schakelen. Onbegrijpelijk, dat aan dit — onbeschaamde — voorstel gevolg werd gegeven. Schouder aan schouder hebben enkele honderden manschappen nogmaals het — door de politie reeds grondig verkende — terrein afgezocht. Zonder enig positief resultaat natuurlijk.
- In al zijn „helderziendheid” had deze clairvoyant echter niet opgemerkt, dat Appel-

scha weliswaar tot in verre omtrek door een duinlandschap met druk bezochte bossen is omgeven, maar dat door het centrum van dit dorp ook nog een watertje „stroomt”: de Opsterlandse Compagnonsvaart. Hij was klaarblijkelijk zijn schoolse kennis wat kwijt geraakt en ter plaatse naar het schijnt ook niet bekend. Zodoende kon hij dus zijn „geestelijk oog” niet dwingen een blik te slaan op het sluisolkje van dit oeroude Friese watertje. Ware hem dit wél gegund geweest, dan zou hij de kans hebben gelopen te ervaren wat weken later een argeloos passerende automobilist is overkomen. Hij zou dan hebben kunnen „zien”, dat het stoffelijk overschot van de vermiste in dat sluisje dreef. Je moet als „helderziende” maar pech hebben; het leger — zonder kans op enig resultaat — in het geweer roepen in plaats van de marine, die meer succes had kunnen hebben.

Voorlopig genoeg over de onaanvaardbare gevolgen voor zover materiële en lichamelijke nadelen van de kwalijke tipgeverij door z.g.n. „bovennatuurlijke” krachten betreft.

II

In de Telegraaf van 20 juni j.l. lezen wij:

„WEL OF GEEN PARAGNOST?”

In Den Haag is iemand in elkaar geslagen, omdat een paragnost hem (zeer vage-lijk en ten onrechte) als dader van een misdrijf had aangewezen. Een walgelijke vorm van eigen rechtertje spelen. En ik voelde mij gelijk gestert in al mijn argwaan tegen helderzienden, paragnosten, gebedsgenezers en soortgelijke misbruikers van anderzamen nood. Maar bij de politie wordt veel genuanceerder gedacht over de hulp van helderzienden.

NOOIT

Ik heb in mijn carrière nog nooit concrete resultaten meegemaakt. Let wel, ik praat nu alleen voor mijzelf”, vertelde mij gisteren de Haagse hoofdcommissaris, dr. C. N. Peijster, „maar ik verwerp niet het ingaan op gegevens van de kant der paragnosten. Ik bedoel natuurlijk niet het geval, dat we nu meemaken en waar de politie buiten gehouden is. Dat wijst natuurlijk alleen maar sterk in de andere richting. Dat je er nooit iets mee te maken moet hebben.

In die „andere” richting denken twee politiemannen, die al jaren een kruistocht tegen helderzienden organiseren en hun activiteiten ook regelmatig ontmaskeren. Maa de vroegere Haarlemse commissaris Gorter, was bijvoorbeeld weer een voorstander van het inschakelen van paragnosten.

MOEILIJK

„Het is herhaaldelijk gebleken, dat bepaalde bovenzintuigelijke gaven bestaan”, zegt commissaris Peijster, „het is alleen heel moeilijk die om te zetten in concrete gegevens. Gegevens, nodig voor een opsporings- en vervolgingsbeleid. Als er door een familie hulp wordt ingeroepen van een paragnost, vind ik, dat er niets op tegen is om die gegevens ook haarfijn te onderzoeken. Maar ik heb nog nooit een naam plotseling zien opduiken, die we nog niet kenden. Of een totaal andere wending aan een zaak gezien. Maar, als de familie het wil, kunnen we ze rustig in het onderzoek betrekken”.

Naar aanleiding van dit interview onze mening over enige onderdelen ervan.

1. Wij staan niet alleen argwanend tegenover al het paranormale gefantaseer, maar zijn er zelfs positief TEGEN en wel, omdat nog nimmer enig concreet resultaat weten-

schappelijk vaststaand is bewezen. Daarentegen zijn wel vele malen flagrante „mis-sers” geboekt, die materiële, zo goed als lichamelijke schade en geestelijke terugslagen aan derde hebben veroorzaakt.

2. Dat bij de politie veel genuanceerder zou worden gedacht over de „hulp” van helderzienden is voor ons slechts een duidelijke aanwijzing, dat deze officiële instantie er nog niet aan toe is gekomen een *werkelijk grondige studie* te maken van de betekenis van dit — zwaar omstreden — fenomeen. Ze kent de draagwijdte ervan niet, anders zou ze wel anders denken en doen.
3. Wij zijn het *volkomen niet eens* met de *mening van de hoofdcommissaris*, dat het herhaaldelijk zou zijn gebleken, dat bepaalde bovenzintuigelijke gaven bestaan. Ons ernstige bezwaar tegen het feit, dat het z.g.n. paranormale gedoe door erin gelovende pleitbezorgers als een werkelijkheid wordt rond gebazuind, is, dat dit hersenschimmige gefantaseer nog nimmer onomstotelijk vaststaand is bewezen. Zolang de (on)waarde van hun hypothesen niet door de uitvinders wetenschappelijk verantwoord is aangetoond, is gebruikmaking van hun zweverige ideeën als onverantwoordelijk af te wijzen en als **PREMATUUR** misbruik ervan.
4. Wanneer het publiek — menend door de nood gedreven en redenerend zich aan een laatste „strohalm” vast te kunnen grijpen — het nodig oordeelt de „hulp” van een helderziende in te moeten roepen, staat voor ons al vast, dat dit op een desillusie moet uitlopen, veelal duur betaald zowel materieel als mentaal.
5. Dit „inzetten” van een paragnost heeft ook voor de *gemeenschap* zeer bedenkelijke psychologische en financiële kanten:
- a. psychologische, omdat de buitenwereld ten onrechte te horen krijgt, dat de — beroemde — „helderziende” is ingeschakeld en daardoor meent, dat het raadsel door diens „hulp” nu wel spoedig tot een bevredigende „oplossing” zal worden gebracht, dank zij diens wonderlijke „gave”.
- b. financiële, omdat het opsporings- en vervolgingsapparaat — wil het niet ervan worden beschuldigd zijn ambtelijke plicht niet naar behoren te vervullen — hierdoor wel gedwongen wordt de gefantaseerde „tip” grondig „na te trekken”. Dit kost de *gemeenschap* talloze manuren, die tijdens het nodeloos en nutteloos ter zake van deze spoor- en vervolgingsactiviteiten verspilde werk voor doeltreffender en dringender bezigheden benut hadden moeten worden.

III

Hetzelfde nummer van de Telegraaf gaf bovendien onder de titel: „BLOEMEN VOOR GEMARTELDE” een beschouwing, waarin de *mentaliteit* van de — door onvoorstelbaar velen — hoog vereerde superman GERARD CROISET er levensgroot uitspringt.

Wanneer wij proberen onszelf te verplaatsen in de situatie, waarin deze onfeilbare zichzelf heeft gemanoevreerd, dan komen we tot de slotsom, dat de misslag als gevolg **MOET** hebben, dat wij hierover gedurende ons gehele verdere leven een uitermate diepgevoelde **WROEGING** moeten koesteren. Tevens, dat dit brok gevoelsleven niemand anders aan **MAG** gaan dan ons strikt persoonlijk. Daarom moet het **héél** diep in ons binnenste bewaard blijven en aan niemand, zelfs het slachtoffer en degeen, die door ons gefantaseer tot misdadiger is geworden, niet.

Wél daarentegen voelen wij het als onze dure plicht dader en slachtoffer *strikt persoonlijk*, ten opzichte van allebei, onze diepgevoel-

BOVENNATUURLIJKE TIPGEVERIJ

VERVOLG VAN BLZ. 34

de spijt over ons funeste falen afzonderlijk te betuigen. Zonder daarbij de stille bijgedachte te hebben hiernede tegenover onze slachtoffers onze plicht ook maar enigermate te hebben gedaan: Onze misslag toch is *definitief en door niets meer goed te maken*.

Niet aldus — blijkens de illustratie bij het genoemde artikeltje noch ook gelezen de inhoud van het geschrevene — de opzet van de hooggeëerde paragnost GERARD CROISET. Deze — alles „helder” ziende — blijkt daaruit een veel *gentuanceerder opvatting* te koesteren van het begrip WROEGING. Zijn vervoeging van het werkwerk „wroeging hebben” blijkt wel heel anders te zijn dan die van ons.

1. Waar wij de hele aangelegenheid strikt persoonlijk — en in het diepste geheim — met onszelf, en, wat onze spijt betreft ook met de beide slachtoffers menen te moeten verwerken, schuwt de „helderziende” geen publiciteit. Ja, gebruikt deze zelfs voor eigen vergoelijking.

a. Bestudeert u maar eens de foto, afgedrukt ter verduidelijking van het geschrevene. Met een heel bijzondere uitdrukking op zijn gelaat, een toefke orchideeën in zijn hand en een — kennelijk slappe — handdruk betuigt hij — *goed zichtbaar voor iedereen* — het directe slachtoffer van zijn „helderziende” misgreep spijt over dit paranormaal falen.

b. In het interview vergoelijkt de stichter van al dit onheil:

„Dit heb ik zo niet gewild, mijn excuses”.

„Deze gebeurtenis zal mij mijn gehele leven bijblijven”.

En even later:

„Een verschrikkelijke vergissing, die niet meer goed te maken is”.

Wel een wonder, dat de „ziener” dit niet heeft gewild. Hij heeft de gevolgen toch „vooruit” kunnen „zien” en MOET een en ander dus hebben „zien” aankomen.

2. Onze mening over deze wijze van „boete doen”:

a. Wij nemen graag aan, dat de paragnost „wroeging” gevoelt over het gevolg van zijn „ziener-falen”. Maar, dat hij het nodig acht — op z'n zachtst gezegd, er géén bezwaar tegen heeft — deze gevoelens door een — geïllustreerd (en hoe?) — artikel in het grootste dagblad van Nederland nader onder de aandacht van het lezerspubliek te (laten) brengen, is naar onze smaak toch wel wat onwelvoegelijk.

b. Het toestaan van een dusdanige publicatie wijst in de richting van een — ongezone — poging de „blikshade”, door zijn misslag aan de waarde van zijn „helderziendheid” toegebracht, te verminderen, zo niet geheel uit te deuken.

c. De *openlijke demonstratie* van het motto: „Zeg het met — dure — bloemen” doet bij zo'n discrete aangelegenheid onplezierig aan.

d. Het, door de foto visueel gemaakte, accentueert de gedachte, dat het met de wroeging niet zo diep zit, maar bovenal, dat deze wroeging — voor zover wél aanwezig — op een wat goedkope manier getracht wordt tot zwijgen te brengen, of op z'n minst te worden verdoezeld.

De — boven nader uiteengefaldede — motiveringen wijzen erop, dat ALLE, met behulp van bovenzintuiglijke manipulaties verkregen, tips voor de betreffende officiële instanties aanleiding zouden moeten geven een diepgaand nader onderzoek naar de waarde ervan in de stellen.

a. Bij strafzaken, waarbij van een tipgever sprake is, wordt deze — als medeplichtige — ook voor de kadi gesleept. In ons geval, waar de „helderziende” tipgever, GERARD CROISET, als directe veroorzaker van mishandeling door foltering uit de bus is gekomen, zal deze derhalve eveneens — als medeplichtige — moeten worden berecht.

b. In gevallen, waar tips van paragnosten leiden tot — kostbaar — „natrekken” van hun — gesuggereerde — aanwijzingen, moet dat berechten eveneens geschieden. En wel om het — op niet reële, wetenschappelijk niet verantwoorde — aanzetten tot

— nodeloos kostenverhogende — activiteiten.

Wij zijn ervan overtuigd, dat alleen reeds het feit, van een mogelijk ter verantwoording roepen het zijne er toe zal bijdragen preventief het uiten van hersenschimmige proposities te doen verminderen, zo niet geheel te doen achterwege blijven.

c. Niet alleen voor Justitie en Politie ligt hier een taak. Ook het Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne is er ten nauwste bij betrokken. Hoe men het ook wendt of keert, niet ontkend kan worden, dat — zolang bovenzintuiglijke „werkers” of hun pleitbezorgers er (nog) niet in zijn geslaagd hun — omstreeden — hypothesen wetenschappelijk wàar te maken — het paranormale gedoe moet worden aangemerkt als GEESTELIJKE MILIEUVERREINIGING. Het kinderspelletje: „Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet, het is grauw” biedt méér daadwerkelijke zekerheid dan welk onderdeel van de bovennatuurlijke kiekeboe.

A. P. N. DE GROOT

Een bericht uit 1873 - in Medemblik zou een heks een kind hebben "bekold"

HET IS NIET ieder gegeven de krant goed te lezen. Onlangs publiceerden de Verenigde Noordhollandse Dagbladen een hele pagina met berichten, ontleend aan oude kranten van het jaar 1873. Daarbij was ook een bericht, dat men per spoor van Den Helder kon reizen naar Den Haag voor de somma van een gulden. Nu was de pagina wat koppen en dergelijke betreft precies opgemaakt als andere pagina's van de Verenigde Noordhollandse Dagbladen. Met als gevolg dat zich in Den Helder 400 adspirant-reizigers aan het station meldden om voor een gulden naar Den Haag te reizen. Ze hadden gedacht dat het een stuntje was van de Ned. Spoorwegen.

Op dezelfde pagina stond een heksenverhaal ook uit 1873. Dat laten wij hieronder volgen. Let wel: de zaak

speelde zich een eeuw geleden af.

In Medemblik werd een kindje elke nacht om 12 uur wakker. Dit bracht de ouders op de gedachte, dat het kindje wel eens „bekold” zou kunnen zijn. Het hoofdkussen werd prompt opengesneden en ja hoor, daar kwamen de bewijzen van de activiteit van een heks tevoorschijn. De beruchte roosjes en kattenstaarten werden gevonden en zelfs trof men tussen de veren stukjes kippevlees aan.

Het was voor de ouders zonder meer duidelijk, dat een heks in het spel was en men wachtte op het moment, dat zij zich aan het huis zou vervoegen om het resultaat van haar gruwelijke tovenarij te aanschouwen. En jawel. Daar kwam ze opzetten. Gans onbewust van de geschiedenis met het kindje stapte de „kol” het erf op . . . om een

dubbeltje eieren te halen.

Gelukkig was men zo verstandig de oude, onschuldige vrouw ongemoeid te laten, maar daarmee was aan de betovering van het kind nog geen einde gekomen. Hoewel burens en omstanders bij hoog en bij laag beweerden, dat het kind kerngezond was en misschien alleen nervositeit de oorzaak was van het 's nachts wakker worden, werden tal van bezwerende handelingen verricht, zoals het levend braden van een kip. Tevergeefs. Nu was goede raad duur.

Op slot van zaken reisde de vader naar Leeuwarden, waar hij het adres wist van een duivelbanner. Die maakte een pakje poeder 'klaar, dat om de hals van het kind moest worden gehangen. Volgens de laatste berichten (van 1873! . . .) blijft het kind nu 's nachts doorslapen . . .

Commissie breekt de staf over celtherapie voor de behandeling van mongooltjes

EEN SPECIALE COMMISSIE van de Gezondheidsraad beschouwt celtherapie niet als een waardevolle mogelijkheid voor de behandeling van mongooltjes. „De uitgangspunten van de celtherapie berusten op bizarre fantasieën met het karakter van onverwulbare wensdromen,” zo luidt het aan geen twijfel mogelijke oordeel van de commissie.

Bijna zes jaar geleden had de toenmalige staatssecretaris van sociale zaken en volksgezondheid aan de Gezondheidsraad om een wetenschappelijk oordeel gevraagd over de toepassing van celtherapie in gevallen van mongolisme. Het probleem is echter inmiddels voor een groot deel achterhaald. Het aantal behandelingen is de laatste jaren minimaal geworden.

Het is niet mogelijk gebleken — en deze opmerking onderstrepen wij — de door ouders aangedragen ervaringen bij een enquête van de commissie ook wetenschappelijk na te trekken. Dit is immers evenmin het geval bij de z.g. successen van allerlei onbevoegde genezers, die vaak schermen met hun albums vol dankbetuigingen. Patiënten worden ook betrokken bij het onderzoek van de resultaten van genezers, die willen toetreden tot een van hun organisaties, de z.g. Nederlandse Fusie.

Er werden door de commissie vragen gesteld aan de ouders van 135 mongooltjes, die met de celtherapie waren behandeld. Ook debiele en imbeciele patiënten zouden er mee worden behandeld — „patiënten,” aldus de commissie uit de gezondheidsraad, waarvoor men begrijpelijkerwijs geneigd is om elke mogelijkheid die aangeprezen wordt aan te grijpen, ook al zijn de kosten hoog, maar waarbij de teleurstelling bij uitblijvend succes dan zoveel te tragischer is en de gevolgen op financieel gebied des te harder aankomen.” De behandeling duurt soms jaren.

Bij de enquête onder de ouders kwam uit, dat er 53 gunstige resultaten zijn, 50 twijfelachtig terwijl in 32 gevallen achteruitgang viel te bespeu-

ren. Maar zoals gezegd — het was niet mogelijk om dit wetenschappelijk te achterhalen. Wel heeft men nog aan een arts, die celtherapie toepast, acht vragen voorgelegd over zijn resultaten, maar de commissie is ook met deze vraagstelling niet verder gekomen.

Zoals bekend is de — zeer omstreden — celtherapie een „vinding” van de Zwitser Paul Niehans, die in 1971 is overleden (zie MtdK, blz. 41, 1971). De behandeling bestaat in het inspuiten van levende cellen van bepaalde dierlijke organen en Niehans richtte zich daarbij vooral op verjongingskuren. In Duitsland wordt de z.g. „frischzellentherapie” in diverse klinieken toegepast.

De commissie gispt degenen, die celtherapie toepassen en dan met officieel-wetenschappelijke argumenten voor de dag komen waarbij soms bewuste vervalsing plaats vindt om ze in het celtherapie-verhaal te doen passen.

Astrologen kienen het wel uit

NOG EVEN OVER de invloed van astrologie in het Verre Oosten. *Cambodja, Vietnam... en nu in Laos, de achter-Indische staat die tussen Vietnam en Thailand ligt ingeklemd en waarvan de naam van de hoofdstad Vientiane bij de gemiddelde krantenlezer allengs gemeengoed is geworden.*

Welnu, onlangs vermeldde een Reuterbericht dat de ondertekening van het politieke accord, dat de beide partijen in Laos hadden opgesteld, moest wachten op de astrologen. Zowel de Pathet Lao als regering in Vientiane durfden het niet aan om met het accord in zee te gaan, wanneer astrologen daarvoor niet de gunstigste datum hadden uitgekiend. Er lacht de heren astrologen in elk geval wel een goede verdienste toe.

ALKA-SELTZER IN OPSPRAAK

EEN ONDERZOEK WORDT ingesteld naar de bijwerkingen van een veel gebruikt maagtablet, Alka-Seltzer. De hoofdinspecteur geneesmiddelen van het ministerie van volksgezondheid heeft aan de importeur van Alka-Seltzer, dat als een „maagzuiveringsmiddel” geldt, vragen gesteld over mogelijke bijwerkingen.

Uit de Ver. Staten zijn namelijk berichten binnengekomen, dat het gebruik van dit maagzuiveringsmiddel alderminst onschuldig zou zijn en aanleiding zou geven tot het optreden van maagbloedingen.

Ralph Nader, de scherpe criticus van de Amerikaanse automobielindustrie en geharnast strijder voor de belangen van de consument heeft zich ontpopt als een scherpe criticus van Alka-Seltzer. Een Amerikaanse groep van medici stelt een onderzoek in naar het middel, daarbij door Nader gesteund. Volgens deze groep zou de fabrikant gegevens hebben achtergehouden, nodig voor de goedkeuring van het middel door de Amerikaanse „food- and drugadministration”, die zowel voedsel als geneesmiddelen aan een — vaak zeer strenge — keuring onderwerpt.

Het kwaad in de tabletten zou schuilen in de aanwezigheid van acetyl-salicylzuur, een pijnstillend middel dat ook in tabletjes als aspirine voorkomt. Ook bij het veelvuldig gebruik van aspirine geeft dit middel wel eens aanleiding tot maagbloedingen. Zaak, die herhaaldelijk in de kolommen van het Maandblad tegen de Kwakzalverij is vermeld, in verband met de reclame voor het gebruik van aspirine.

Alka-Seltzer wordt ook in de vorm van bruistabletten in Nederland in de handel gebracht. Op de verpakking staat aangegeven, dat zich in een bruistablet 320 milligram acetyl-salicylzuur bevindt. Volgens een woordvoerder van het ministerie van volksgezondheid in Den Haag zijn uit Nederland geen klachten bekend over het optreden van maagbloedingen bij het gebruik van Alka-Seltzer. Hij noemde de kans bij het gebruik van een bruistablet geringer dan bij het innemen van een gewoon tablet Alka-Seltzer.

Bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, **Arts** te Hilversum, **Voorzitter**; Mevr. J. W. J. Vermeulen, Berkenrodestraat 23 te Haarlem, **Secretaresse**; L. Brest te Amsterdam, **Penningmeester**; Mr. J. E. Goudsmit, **Kantonrechter** te Haarlem; P. H. A. Poll, **Dierenarts** te Zeist; Mr. J. D. van den Berg, **Vice-President Arrondissements-Rechtbank** te Arnhem; J. E. Buijter, **Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid** te Zwolle; P. L. Stal, **Arts te 's-Gravenhage**; J. M. de Haas, **Tandarts** te Heemstede; Mej. Drs. P. H. van Marle, **Apotheker te 's-Gravenhage**; J. Noord te Amsterdam; Adviserend bestuurslid: Dr. S. Lelie, **Geneeskundig inspecteur van de Volksgezondheid** in Zeeland, Middelburg.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 10,—; voor studerende f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonneés: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, Amsterdam-Zuid. Postgiro van de Vereniging 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA B.V.
Amsterdam

BLZ. 36

Abonnement per jaar franco per post
bij vooruitbetaling f 10,—;
studerenden f 2,50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum